

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ad Iesuitarvm Assertionēs, Ex Epistola Priori Divi Pavli ad
Timotheum, in Schola Dilingana disputatas, quibus totum
Papatum stabilire conati sunt, pia responsio**

**Bidembach, Wilhelm
Osiander, Lucas**

Tvbingæ

VD16 B 5358

Dicit enim scriptura: Non alligabis os boui trituranti, & dignus est operarius
mercede, &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36892

ror (inquiens) hoc bonū esse, propter præsentē necessitatē. Et: Velim vos absq̄ solitudine esse. Et tamē videt ipse, hoc optari magis quā sperari posse. Postquam .n. dixisset: Velim omnes homines esse, ut & ipse sum, continuo subiicit: Sed vnusquisq̄ propriū donum habet ex Deo, aliū quidem sic, aliū autē sic. Et postea: Non ut laqueū vobis iniiciā. Cōsūgium igitur donū Dei est, non quidē ita tranquillū semper, ut cœlibatus: donū tamen Dei, nō tanquam inhonestū dissuadēdum, nec tanquam sordidū pedibus cōculcandū. Et qui sine discrimine temporū ac personarū adigit homines ad cœlibatū, nō vocat eos ad libertatē, sed iniicit eis laqueum. Quid autē coacta vel virginitas, vel viduitas, pdesse soleat, in quā horrenda scelera, & in qualem damnationis voraginē (vt Canones loquuntur) præcipitet, & historia tradunt, & experientia docet, & vel vna hæc p̄j Pōtificis vox testatur, quam Platina refert: Fuisse quidem aliquas causas, cur ademptū sit sacerdotibus coniugiū, sed multo maiores esse causas, cur reddi debeat. Et Hulderichus scribit, Gregorium, reperisse in piscina illis sex millibus capitibus infantum, suo Decreto, quo causam tantę cedis præbuerat, penitus dānato, Apostolicū illud laudasse cōsiliū: Melius est nubere, quā vri: addidisseq̄ ex sua parte: Melius est nubere, quā mortis causam præbere,

IESUITÆ.

Dicit enim scriptura: Non alligabis os boui trituranti, & dignus est operarius mercede, &c.

Igiur

V.
Deut. 19.

Deut. 25.
Math. 10.
Luc. 10.
1, Cor. 9.

Igitur diuino iure atq; natura Presbyteris & reliquis Ecclesie ministris, qui suo munere legitimè funguntur, debita sunt illa, quæ ad victum, vestitum, statumq; decentem fuerint necessaria. Quare obmutescant Hæretici, qui hæc non deberi, sed vel ex liberalitate, vel misericordia dari à plebe, calumniantur. Illi verò Presbytero, qui non est bos triturans, vel operarius, sed in ocio degit, suoq; forsità exemplo, malè de plebe meretur (quamuis indignissimus ipse sit omni subsidio) subtrahi tamen non debet ordinarium stipendium, priuata cuiusq; auctoritate. Cum autem legis: Dignum esse operarium mercedem suam, non precium intelligas pro rebus aut functionibus sacris reddendum, quod esset Simoniacum: sed stipendium ad alendum Ecclesie ministros, necessarium, de quo stipendio ministri paciferos etiam pacisci cum his possunt, à quibus illud accipiunt sunt. Qui verò possunt aliunde sibi sumptus facere, pacisci non debent, quamuis possint illud vel lege, vel consuetudine, vel liberaliter oblatum accipere.

RESPONSIO.

O quam suæ culinæ metuunt Iesuitæ, qui tam sollicitè cauent, ne fuci ex aluearibus efficiantur. Quia enim sciunt plærosq; Monachos & Sacrificulos esse se boues non triturantes, sed vorantes & recalcitrantes, esse operarios malos & infideles: ideo timent ne subtracto ipsis stipendio, aut fodere cogantur, quod non valent, aut mendicare, quod erubescunt. Itaque Canonem de malis & ociosis Presbyteris condunt, qui prædicta faciat, quo gulas ventresq; suos maniant, non dissimilem ipsi Canonibus, quos Diabolus ex

ex Orci faucibus eructavit: Si Papa. Et: Si quis sua-
 dente diabolo, &c. Sed tamen vt modestiores vides
 antur, Canonem suū hoc limite circumscribūt: Subs-
 trahi ipsis non debere stipendium PRIVATA CV-
 IVSQUE AVTHORITATE. Quasi verò vnq̄ à
 nobis cuiuslibet priuato concessa sit licentia eripiendi
 Monachis & sacrificulis sua, vt vocant, beneficia &
 præbendas: & non potius publica autoritate totius
 Ecclesiæ, ac ipsorū præsertim Magistratuū & Prin-
 cipum id fieri debere doceamus. Cum em̄ Reges & *Esa. 49.*
 Principes nutricij sint Ecclesiæ, ipsorum maximè in-
 terest dispicere, quos alere & nutrire debeāt, ne pro
 apibus fucos, pro bobus canes in præsepio, & (quod
 proverbio fertur) serpentē in sinu foueant. Non des-
 cet profecto vt vera membra Ecclesiæ, pij ministri,
 scholastici, pauperes, viduę, pupilli, ægroti, peregrin-
 ni, & id genus miseri ac miserabiles homines algeāt
 & esuriant, ac interim obesi Monachi, Canonici, &
 similes ventres, ita in omni genere voluptatum vor-
 lutentur, vt Sodomam propē in peccatis suis iustificen-
 cent. Sed etiam si Reges & Principes suum hac in *Ezech. 16.*
 parte officium neglexerint, erit tamen, erit aliquan-
 do tempus, cum diuites epulones Lazarum antea e *Luc. 16.*
 sublimi despectum, ex imo Tartaro suspicient, in si-
 nu Abrahami triumphantem: ibi tum Monachis &
 sacrificulis stipendium verè subtrahetur, cum in illis
 flagrantissimis ardoribus & sempiternis ignibus,
 minima aquæ guttula ipsis denegabitur.

Sed egregie suo se indicio, quasi forex, produnt,
 quod crimini Simonix sint obnoxij. Negant enim
 pro rebus aut functionibus sacris accipiendum esse
 a præcium,

precium, quod sit Simoniacum. Vnde igitur, quæ
 foci sacrificulorum tam luculento igni calent? vnde
 tam lautè renident culinæ? vnde tã opiparè instru-
 untur mensæ? vt scorta nitida, equos comptos, cane
 venaticos minime strigosos, volucres ad aucupia, &
 alia luxuriæ Pontificiæ instrumenta taceam. Vnde
 (inquam) hæc maiori ex parte olim sunt adquisita
 vnde adhuc parantur & possidētur? Nunquid non
 ex Missarum nundinatione? nunquid non ex omni-
 bus sacris venalibus? Quid em̄ est, quod nō negotia-
 tioni illorū inferuiat? quæstum certè faciunt ex re-
 bus omnibus, cælo, inferno, terra, tempore, vino,
 pane, oleo, lino, plumbo, papyro, membrana, cera, &
 cte, butyro, caseo, lardo, ouis, aqua, igni, sale, & om-
 nibus in vniuersum creaturis. Itaq; non frustra Pe-
 trus de hisce mercatoribus iam olim vaticinatus est
 inquit: Per avaritiã fictitijs sermonibus de vobis
 negotiabūtur. Quid autem de hac Simonia veteres
 Patres senserint, notum est: quid etiam de illis au-
 plissimis Ecclesiasticarum Personarum redditibus
 quos hodie percipiunt, iudicant, ex subscriptis
 simonijs manifestum fiet.

Origenes in Mattheum cap. 24. Homil. 31.

Opus habemus, vt fideles simus pariter & prudē-
 tes ad dispensandos Ecclesiæ redditus. Fideles quod
 dem, vt non deuoremus, quæ sunt viduarum, & or-
 memores simus pauperum, & occasionem arripie-
 tes ex eo, quod scriptum est: Dominus cōstituit hunc
 qui Euangeliō prædicant, de Euangelio viuere: nec
 amplius quæramus quàm cibū simplicē, & necessaria
 vestimenta, vt ne amplius teneamus nobis quàm de-

mus esurientibus fratribus, & sitiētibus atq; nudis,
& eis qui necessitatē patiuntur in secularibus curis.

Hieronymus ad Damasum Papam, & citatur

1. q. 2. Clericos.

Clericos autem illos cōuenit Ecclesiæ stipendijs
sustentari, quibus parentum & propinquorum nulla
suffragantur bona. Qui autē bonis parentū & opibus
suis sustentari possunt, si, quod est pauperum, accipi-
unt, sacrilegium profecto committunt, & per abusi-
onem talium, iudicium sibi manducant & bibunt.

Idem in Comment. in Matth. cap. 23.

Obserua propter auaritiā Sacerdotum, altaris
Dei nummulariorum mensas appellari.

Durandus in Rationali Diuinorum lib. 4. Pars

te. 2. Rubrica. 4.

Sanè Moses videns, quod populus multa obtulif-
set, iussit præconis voce cantari, ne quis ultra offe-
ret. Exod. 35. & 36. Nullus tamen Sacerdotum nostrā
temporis talia facere visus est.

Marcellus Palingenius in Scorpione.

Est tutela ouium curæ commissa luporum,
In templis habitant meretrices atq; cinædi.
Et Christi pia sacra hodie manus impia tractat,
Et cupidus vendit cœlū & Phlegetōta Sacerdos.

Hæc & cōplura alia, præsertim in Sagittario suo,
homo Italus in Italia & natus & educatus & mortus
us, nostris temporibus de Ecclesiæ Romanæ stipens-
dijs, hoc est, Simonia, fraudibus, rapinis & sacrilegijs
cecinīt. Quid autem Petrarca de his cecinerit, in
a 2 triujs

188 AD ASSERTIONES IESUITARUM
tritijs & compitis teritur. Itaq; Iesuitis non tam facile creditur, eos non esse Simoniacos, quam facile ab ipsis dicitur. Rusticorum enim loculi & crumena a Pontificijs mercatoribus funditus exhausta: illud testantur: quorum mercatorum imposturae, paulo diutius durassent in Germania, nescio an miseræ plebeculae ullus relictus fuisset obolus, qui Charonti (vt adagium habet) nulum potuissent solvere. Itaq; scitum fuit illud Alphonsi Neapolitani sapientissimi Regis dictum: Harpyas non amplius habitare in insulis Straphadibus: sed illinc commigrasse in curiam Romanam, ibiq; domicilium iam constituisse. Quo inexplebilem auaritiam & rapacitatem Romanensium Sacerdotum taxare voluit.

IESUITÆ.

Aduersus Presbiterum accusationem noli accipere.

VI. Siquidem lectionem sequamur paucorum exemplarium, quibus verba illa desunt: Nisi sub duobus aut tribus testibus, videtur Apostolus Timotheo simpliciter prohibuisse, accusationem aduersus Episcopum admittere, sed causam illam reseruare. Si verò communior lectio latinorum & græcorum exemplarium retineatur, in quibus verba illa leguntur præcipere videtur, non aliter nomen Presbyteri delatum esse recipiendum, quam si duo vel tres fide digni testes contra illum testimonium dicant. Quæ enim Presbyteris obijciuntur.